TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 14. aprīlī *

Lieta C-157/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2003. gada 7. aprīlī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. O'Reilija [*C. O'Reilly*] un L. Eskobars Gerero [*L. Escobar Guerrero*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] (referents), P. Kūris [*P. Kūris*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 9. novembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar šo prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, pārkāpjot noteikumus, kas paredzēti Padomes 1968. gada 15. oktobra Direktīvā 68/360/EEK par ierobežojumu atcelšanu attiecībā uz dalībvalstu darba ņēmēju un viņu ģimeņu pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos] Kopienā (OV L 257, 13. lpp.), Padomes 1973. gada 21. maija Direktīvā 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas [uzturēšanās] Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu (OV L 172, 14. lpp.) un Padomes 1990. gada 28. jūnija Direktīvā 90/365/EEK par tādu darbinieku un pašnodarbinātu personu

tiesībām uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesībām], kas pārtraukušas profesionālo darbību (OV L 180, 28. lpp.), un uzliekot par pienākumu trešo valstu pilsoņiem, kas ir ģimenes locekļi Kopienas pilsonim, kurš īstenojis brīvas pārvietošanās tiesības, iepriekš saņemt ieceļošanas vīzu, lai tiem izsniegtu uzturēšanās atļauju, un, pārkāpjot noteikumus, kas paredzēti Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīvā 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību (OV 1964, 56, 850. lpp.), neizsniedzot uzturēšanās atļauju, cik drīz vien iespējams, un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc minētās atļaujas pieprasīšanas dienas, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EK līgums.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

Noteikumi par ieceļošanu un uzturēšanos

2 Direktīvas 68/360/EEK 1. pants paredz ierobežojumu atcelšanu attiecībā uz tādu dalībvalstu pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanos un uzturēšanos, uz kuriem attiecas Padomes 1968. gada 15. oktobra Regula (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.).

3 Direktīvas 73/148 1. pants paredz it īpaši atcelt pārvietošanās un uzturēšanās ierobežojumus attiecībā uz dalībvalstu pilsoņiem, kas jau darbojas vai vēlas uzsākt darbību citā dalībvalstī kā pašnodarbinātas personas vai kas vēlas attiecīgajā valstī sniegt pakalpojumus, kā arī attiecībā uz to laulātajiem neatkarīgi no to pilsonības.

4 Saskaņā ar Direktīvas 90/365 1. pantu dalībvalstu pilsoņiem, kas Kopienā strādājuši kā darbinieki vai kā pašnodarbinātas personas, kā arī viņu ģimenes locekļiem piešķir [uzturēšanās] tiesības ar noteikumu, ka minētās personas saņem invaliditātes vai priekšlaicīgas atvaļināšanās pensiju, vecuma pabalstus vai pensiju par nelaimes gadījumu darbā vai par arodslimību tādā apmērā, lai uzturēšanās laikā tās nekļūtu par apgrūtinājumu [uzņemošās] dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, kā arī ar noteikumu, ka [uzņemošajā] dalībvalstī tām ir veselības apdrošināšana pret visiem apdraudējumiem.

5 Direktīvas 68/360 3. un 4. pants nosaka:

"*3. pants*

1. Dalībvalsts ļauj personām, kas minētas šīs direktīvas 1. pantā, iebraukt to teritorijās, uzrādot vienīgi derīgu personas apliecību vai pasi.

2. No minētajām personām, izņemot ģimenes locekļus, kuri nav dalībvalsts pilsoņi, nedrīkst pieprasīt iebraukšanas vīzu vai citu tai līdzvērtīgu dokumentu. Dalībvalstis šīm personām sniedz visu iespējamo palīdzību nepieciešamo vīzu saņemšanai.

4. pants

1. Dalībvalstis piešķir uzturēšanās tiesības savā teritorijā tām personām, kas minētas šīs direktīvas 1. pantā un kuras var uzrādīt dokumentus, kas uzskaitīti šī panta 3. punktā.

2. Kā pierādījumu par uzturēšanās tiesībām izsniedz dokumentu ar nosaukumu "EEK dalībvalsts pilsoņa uzturēšanās atļauja". Šajā dokumentā jābūt paziņojumam, ka tas ir izsniegts saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un saskaņā ar dalībvalstu veiktajiem pasākumiem šīs direktīvas īstenošanai. Paziņojuma teksts ir atrodams šīs direktīvas pielikumā.

3. EEK dalībvalsts pilsoņa uzturēšanās atļaujas izsniegšanai dalībvalstis drīkst pieprasīt uzrādīt vienīgi šādus dokumentus:

[..]

— darba ņēmēja ģimenes locekļiem:

c) dokumentu, uz kura pamata viņi ieradušies to teritorijā;

d) dokumentu, kuru izsniegusi kompetenta iestāde izcelsmes valstī vai valstī, no kuras tie iebraukuši, un kas pierāda viņu radniecību;

e) gadījumos, kas minēti Regulas (EEK) Nr. 1612/68 10. panta 1. un 2. punktā, dokumentu, kuru izsniegusi kompetenta iestāde izcelsmes valstī vai valstī, no kuras tie ieradušies, un kas apliecina, ka viņi ir darba ņēmēja apgādībā vai ka tie šajā valstī dzīvo vienā dzīvesvietā ar viņu.

4. Ģimenes loceklim, kas nav kādas dalībvalsts pilsonis, izsniedz uzturēšanās dokumentu, kas ir tikpat likumīgs kā dokuments, kuru izsniedz darba ņēmējam, kura apgādībā viņš ir."

6 Direktīvas 73/148 3. un 6. pants paredz:

"*3. pants*

1. Dalībvalstis 1. pantā minētajām personām ļauj ieceļot savā teritorijā, uzrādot tikai derīgu personu apliecinošu dokumentu vai pasi.

2. Iebraukšanas vīzu vai citas līdzīgas prasības var uzstādīt tikai attiecībā uz tiem ģimenes locekļiem, kas nav kādas dalībvalsts pilsoņi. Dalībvalstis šīm personām nodrošina visas iespējas vajadzīgo vīzu iegūšanai.

[..]

6. pants

Pieteikuma iesniedzējam uzturēšanās atļaujas vai pagaidu uzturēšanās tiesību iegūšanai dalībvalsts lūdz uzrādīt tikai šādus dokumentus:

a) personu apliecinošu dokumentu vai pasi, ar ko viņš vai viņa ir ieceļojusi tās teritorijā;

b) apliecinājumu tam, ka viņš vai viņa iekļaujas vienā no 1. un 4. pantā aprakstīto personu grupām."

7 Direktīvas 90/365 2. panta 1. un 2. punktā ir noteikts šādi:

"1. Kā apliecinājumu uzturēšanās tiesībām izdod dokumentu ar nosaukumu "EEK dalībvalsts pilsoņa uzturēšanās atļauja", kuras derīguma termiņu var ierobežot līdz pieciem gadiem, ar iespēju to pagarināt. Tomēr dalībvalstis attiecīgos gadījumos var pieprasīt atļauju atcelt jau pēc pirmajiem diviem uzturēšanās gadiem. Ja kāds ģimenes loceklis nav nevienas dalībvalsts pilsonis, tam izdod uzturēšanās dokumentu ar tādu pašu derīguma termiņu, kā pilsonim, kura apgādībā attiecīgais ģimenes loceklis atrodas.

Lai izdotu uzturēšanās atļauju vai dokumentu, vienīgais, ko dalībvalsts var prasīt no pieteikuma iesniedzēja, ir uzrādīt derīgu personas apliecību vai pasi un sniegt pierādījumus, ka ir ievēroti 1. panta nosacījumi.

2. Personām, uz kurām attiecas šī direktīva, *mutatis mutandis* piemēro arī Direktīvas 68/360/EEK 2. un 3. pantu, 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 2. punktu un 9. pantu.

[..]"

8 Direktīvas 64/221 5. panta 1. punkts nosaka:

"Lēmumu izsniegt vai atteikt pirmo uzturēšanās atļauju pieņem, cik drīz vien iespējams, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc atļaujas pieprasīšanas dienas.

Attiecīgajai personai ir atļauts uz laiku palikt teritorijā, līdz tiek pieņemts lēmums par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu vai atteikumu."

Noteikumi vīzu jomā

9 Padomes 2001. gada 15. marta Regulas (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 81, 1. lpp.), 2. pants nosaka:

"Šajā regulā vīza ir kādas dalībvalsts izdota atļauja vai kādas dalībvalsts pieņemts lēmums, kas prasīts:

— lai kopā ilgākais trīs mēnešus, kā paredzēts, ieceļotu minētajā dalībvalstī vai vairākās dalībvalstīs,

— sakarā ar tranzītu, šķērsojot minēto dalībvalsti vai vairākas dalībvalstis, izņemot tranzītu lidostās."

Valsts tiesiskais regulējums

10 10. panta 3. punkts 1992. gada 26. jūnija Karaliskajā dekrētā Nr. 766/1992 par Eiropas Kopienas dalībvalstu pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos Spānijā (*Real Decreto 766/1992, de 26 junio 1992, sobre entrada y permanencia en España de nacionales de Estatos miembros de las Comunidades Europeas*, *BOE* Nr. 156, 1992. gada 30. jūnijs, 22275. lpp.), ko groza 1995. gada 5. maija Karaliskais dekrēts Nr. 737/95 (*BOE* Nr. 133, 1995. gada 5. jūnijs, 16547. lpp.) un 1997. gada 14. novembra Karaliskais dekrēts Nr. 1710/1997 (*BOE* Nr. 274, 1997. gada 15. novembris, 33549. lpp.), nosaka:

"Ja ieinteresētā persona ir ģimenes loceklis personai, kas minēta iepriekšējos punktos saskaņā ar 2. pantu, tā iesniedz kompetento iestāžu izdotus dokumentus, kuri apliecina:

a) radniecību;

b) faktu, ka tā atrodas [dalībvalsts] pilsoņa apgādībā, ar kuru pastāv radniecība, ja ir tāds nosacījums;

c) ka to personu ģimenes locekļiem, kas noteiktas 1. punkta e), f) un g) apakšpunktā, ir pietiekami iztikas līdzekļi un veselības apdrošināšana, kas minēta šajos noteikumos, lai nodrošinātu tās saņēmēju un viņa ģimenes locekļus saskaņā ar paredzētajiem noteikumiem;

d) ģimenes locekļi, kuriem nav kādas Eiropas Kopienas dalībvalsts pilsonības, papildus iepriekš minētajiem dokumentiem iesniedz uzturēšanās vīzu no pases, ko var neiesniegt izņēmuma gadījumos."

11 1996. gada 2. februāra Karaliskā dekrēta Nr. 155/1996 par noteikumu apstiprināšanu attiecībā uz *Ley Orgánica* 7/1985 īstenošanu (*Real Decreto 155/1996*, 1996. gada 2. februāris, *por el que se aprueba el reglamento de ejecución de la Ley Orgánica 7/1985*, *BOE* Nr. 47, 1996. gada 23. februāris, 6949. lpp.) 23. un 28. pants nosaka:

"23. pants. Uzturēšanās vīzu veidi

[..]

2. Uzturēšanās vīzu ģimenes apvienošanai pēc kompetentās valsts iestādes pozitīva atzinuma var piešķirt ārvalstniekam šo noteikumu 54. pantā paredzētajos gadījumos, ja tas pieprasa apvienošanos ar Spānijā dzīvojošu ģimenes locekli. Šis atzinums ir

saistošs attiecībā uz pieprasītājam izvirzītajiem nosacījumiem saskaņā ar šo noteikumu 28. panta 1. punktu.

[..]

6. Uzturēšanās vīzu, kas nav saistīta ar nodarbinātību, var piešķirt pensionētam ārvalstniekam, kas saņem pensiju vai papildpensiju, vai ārvalstniekiem darbspējas vecumā, kas Spānijā neveic darbību, kurai vajadzīga darba atļauja vai kura ir atbrīvota no šādas atļaujas saņemšanas.

[..]

28. pants. Dokumenti uzturēšanās vīzas pieprasīšanai

1. Pieprasot uzturēšanās vīzu saistībā ar ģimenes apvienošanos, Spānijā dzīvojošais uzaicinātājs pirms pieteikuma iesniegšanas lūdz savas dzīvesvietas provinces kompetentās iestādes atzinumu, kas apliecina, ka tas atbilst šo noteikumu 56. panta 5. un 7. punktā paredzētajiem nosacījumiem un ka tam ir jau atjaunota uzturēšanās atļauja. Šo noteikumu 54. panta 2. punktā noteikto kategoriju ģimenes loceklis papildus vīzas pieteikumam iesniedz atzinuma pieprasījuma kopiju, ko reģistrējusi iepriekš minētā iestāde, kā arī dokumentus, kas apliecina radniecību un, vajadzības gadījumā, tiesiskās un ekonomiskās atkarības stāvokli.

[..]

6. Uzturēšanās vīzas gadījumā, kas nav saistīta ar nodarbinātību, ārvalstnieks uzrāda dokumentus, kas apliecina, ka iztikas līdzekļi vai regulāri ienākumi ir pietiekami un atbilstoši viņam pašam un ģimenes locekļiem, kas ir viņa apgādībā. Iztikas līdzekļiem vai regulārajiem ienākumiem jābūt pietiekamiem, lai nodrošinātu dzīvošanas vietu, uzturēšanu un veselības aprūpi pieteikuma iesniedzējam un apgādājamajiem ģimenes locekļiem."

Fakti un pirmstiesas procedūra

12 Šī procedūra sakarā ar valsts pienākumu neizpildi balstās uz divām sūdzībām, ko Komisijai iesniedza Kopienas pilsoņi, kas īsteno EK līgumā garantētās brīvas pārvietošanās tiesības un kuru laulātajiem atteikta uzturēšanās atļauja Spānijā ar pamatojumu, ka tiem Spānijas konsulātā pēdējās dzīvesvietas valstī vajadzēja iepriekš pieprasīt uzturēšanās vīzu. Fakti, kas izklāstīti sūdzībās, Vēberes [*Weber*] gadījumā attiecas uz 1998. gadu un Rotes Venturas [*Rotte Ventura*] gadījumā — uz 1999. gadu.

13 Komisija 1999. gada 26. aprīlī šajā sakarā nosūtīja vēstuli Spānijas iestādēm, kuras 1999. gada 5. jūlijā atbildēja un apstiprināja, ka uzturēšanās atļaujas izsniegšanas procedūrai vajadzīga uzturēšanās vīza.

14 Saskaņā ar EKL 226. panta pirmajā daļā paredzēto procedūru Komisija pēc Spānijas Karalistei dotās iespējas sniegt savus paskaidrojumus 2002. gada 3. aprīļa vēstulē nosūtīja šai dalībvalstij argumentētu atzinumu, kurā aicināja to divu mēnešu laikā pēc šī atzinuma saņemšanas veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu tās pienākumus, kas izriet no direktīvām 68/360, 73/148, 90/365 un 64/221. Komisija nebija apmierināta ar Spānijas iestāžu atbildi un nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu sakarā ar Spānijas tiesiskā regulējuma nesaderību ar direktīvām 68/360, 73/148 un 90/365 attiecībā uz uzturēšanās atļaujas izsniegšanas nosacījumiem Spānijā trešo valstu pilsoņiem, kas ir ģimenes locekļi Kopienas pilsonim, kurš īsteno brīvas pārvietošanās tiesības

Lietas dalībnieku argumenti

15 Ar pirmo iebildumu Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā ir pārkāpusi direktīvu 68/360, 73/148 un 90/365 noteikumus, uzliekot par pienākumu trešo valstu pilsoņiem, kas ir Kopienas pilsoņa ģimenes locekļi, iepriekš saņemt uzturēšanās vīzu, lai tiem izsniegtu uzturēšanās atļauju.

16 Atgādinot, ka Līgums un izrietošās Kopienu tiesības piešķir Kopienas pilsoņiem brīvas pārvietošanās tiesības, Komisija apgalvo, ka noteikti šo pilsoņu ģimenes locekļi neatkarīgi no to pilsonības tāpat bauda priekšrocības, kas izriet no Kopienu tiesībām.

17 Pienākums šādiem ģimenes locekļiem iegūt uzturēšanās vīzu, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, ir ne tikai ierobežojums viņu tiesībām, kas izriet no Kopienu noteikumiem, bet arī netiešs Kopienas pilsoņu brīvas pārvietošanās tiesību ierobežojums.

18 Komisija atzīst — lai arī dalībvalstis trešo valstu pilsoņiem var pieprasīt ieceļošanas vīzu, tās iegūšanai jābūt atvieglotai attiecībā uz Kopienas pilsoņu ģimenes locekļiem, jo vīzas izsniegšana nevar pakļaut šīs personas imigrācijas procedūrai pirms ieceļošanas dalībvalsts teritorijā.

19 Pēc Komisijas domām, vienīgais priekšnoteikums, ko dalībvalstis var paredzēt Kopienu tiesību īstenotājiem attiecībā uz ieceļošanas tiesībām to teritorijā, ir to dokumentu uzrādīšana, kas uzskaitīti direktīvu 68/360 un 73/148 3. pantā. Komisija norāda, ka ieceļošanas vīza, ko šīs valstis var pieprasīt, ieceļojot to teritorijā, ir jēdziens, kas interpretējams vienīgi kā īstermiņa vīza, kura derīga trīs mēnešus.

20 Līdz ar to tikai uzturēšanās atļaujas izdošanas laikā saskaņā ar Direktīvas 90/365 2. pantu un Direktīvas 73/148 6. pantu trešo valstu pilsoņiem, kas ir Kopienas pilsoņa ģimenes locekļi, jāpierāda, ka tie izpildījuši Kopienu tiesiskā regulējuma nosacījumus.

21 Pēc Komisijas domām, no tā izriet, ka tādas sistēmas ieviešana, kas trešās valsts pilsoni pakļauj imigrācijas procedūrai, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, kuras izsniegšana pamatā balstās uz apliecinājumu par Kopienas pilsoņa ģimenes locekļa statusu, ir pretrunā Kopienu tiesiskajam regulējumam, kā arī judikatūrai (2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-459/99 *MRAX*, *Recueil*, I-6591. lpp.).

22 Spānijas valdība apgalvo, ka saskaņā ar direktīvu 68/360 un 73/148 3. panta 2. punktu, ja Kopienas pilsonis pārvietojas Kopienas teritorijā un īsteno tiesības, ko

tam piešķir Līgums un direktīvas, dalībvalstis var pieprasīt ieceļošanas vīzu vai paredzēt citu līdzvērtīgu pienākumu viņa ģimenes locekļiem, kuri nav kādas dalībvalsts pilsoņi.

23 Pēc šīs valdības uzskatiem saskaņā ar Direktīvas 68/360 4. panta 3. punktu un Direktīvas 73/148 6. panta a) apakšpunktu dalībvalstis var pieprasīt uzrādīt dokumentu, uz kura pamata attiecīgā persona ieradusies tās teritorijā.

24 Uzsverot atšķirību starp ieceļošanas vīzu un uzturēšanās vīzu, Spānijas valdība apgalvo, ka Regula Nr. 539/2001 attiecas tikai uz īstermiņa vīzām. Tātad dalībvalstu kompetencē ir tiesiskais regulējums attiecībā uz ilgtermiņa vai uzturēšanās vīzām.

25 Visbeidzot, Spānijas valdība norāda, ka Kopienas līmenī nav veikta saskaņošana attiecībā uz uzturēšanās vīzu izsniegšanu trešo valstu pilsoņiem. Tā kā Padome nav paredzējusi pasākumus attiecībā uz imigrācijas politiku jomās, kas noteiktas EKL 63. panta pirmās daļas 3. punkta a) un b) apakšpunktā, šīs jomas ir dalībvalstu kompetencē.

Tiesas vērtējums

26 Vispirms jāatgādina, ka Kopienas likumdevējs ir atzinis dalībvalstu pilsoņu ģimenes dzīves aizsardzības nozīmīgumu, lai atceltu Līgumā garantēto pamatbrīvību īstenošanas šķēršļus (2002. gada 11. jūlija spriedums lietā C-60/00 *Carpenter*, *Recueil*, I-6279. lpp., 38. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *MRAX*, 53. punkts).

27 No šāda viedokļa direktīvu 68/360, 73/148 un 90/365 1. pants attiecina Kopienu tiesību piemērošanu attiecībā uz dalībvalstu pilsoņu laulāto, uz kuriem attiecas šie noteikumi, ieceļošanu un uzturēšanos šo valstu teritorijā neatkarīgi no to pilsonības.

28 Šajā sakarā ieceļošanas tiesības dalībvalsts teritorijā, kuras piešķirtas trešās valsts pilsonim, kas ir dalībvalsts pilsoņa laulātais, izriet tikai no ģimenes saiknēm. Tātad uzturēšanās atļaujas izsniegšana trešās valsts pilsonim, kas ir dalībvalsts pilsoņa laulātais, uzskatāma nevis par pasākumu, kas rada tiesības, bet gan par dalībvalsts pasākumu, kura mērķis ir konstatēt trešās valsts pilsoņa individuālo stāvokli attiecībā uz Kopienu tiesību normām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 74. punkts).

29 Attiecībā uz uzturēšanās atļaujas iegūšanas procedūru jānorāda, ka nosacījumi, ko dalībvalsts var piemērot šādas atļaujas izsniegšanai, ir noteikti Direktīvas 68/360 4. panta 3. punkta c), d) un e) apakšpunktā, Direktīvas 73/148 6. pantā, kā arī Direktīvas 90/365 2. pantā.

30 Šie nosacījumi ir izsmeļoši (šajā sakarā skat. 1976. gada 8. aprīļa spriedumu lietā 48/75 *Royer*, *Recueil*, 497. lpp., 37. punkts; 1991. gada 5. februāra spriedumu lietā C-363/89 *Roux*, *Recueil*, I-273. lpp., 14. un 15. punkts; kā arī 1991. gada 5. marta spriedumu lietā C-376/89 *Giagounidis*, *Recueil*, I-1069. lpp., 21. punkts).

31 Jāuzsver, ka saskaņā ar direktīvu 68/360 un 73/148 3. panta 1. punktu, dalībvalstis ļauj ieceļot savā teritorijā šo valstu pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, uz kuriem attiecas šīs direktīvas, uzrādot tikai derīgu personu apliecinošu dokumentu vai pasi.

32 Tomēr atbilstīgi šo direktīvu 3. panta 2. punktam, ja dalībvalsts pilsonis pārvietojas Kopienas teritorijā ar mērķi īstenot tiesības, kas tam garantētas Līgumā un šajās direktīvās, dalībvalstis var pieprasīt ieceļošanas vīzu vai noteikt citas līdzīgas prasības viņa ģimenes locekļiem, kas nav kādas dalībvalsts pilsoņi. Trešo valstu saraksts, kuru pilsoņiem vajadzīga vīza, lai šķērsotu dalībvalstu ārējās robežas, ir noteikts Padomes 1995. gada 25. septembra Regulā (EK) Nr. 2317/95, ar ko nosaka tās trešās valstis, kuru pilsoņiem ir vajadzīga vīza, lai šķērsotu dalībvalstu ārējās robežas (OV L 234, 1. lpp.), ko aizstāja Padomes 1999. gada 12. marta Regula (EK) Nr. 574/1999 (OV L 72, 2. lpp.), ko savukārt aizstāja Regula Nr. 539/2001 (iepriekš minētais spriedums lietā *MRAX*, 56. punkts).

33 Taču šīm valstīm jānodrošina ģimenes locekļiem, kas nav kādas dalībvalsts pilsoņi, visas iespējas vajadzīgo vīzu iegūšanai. Šajā sakarā Tiesa jau ir lēmusi — lai neliegtu pilnīgu iedarbību direktīvu 68/360 un 73/148 noteikumiem, vīza jāizsniedz nekavējoties un, ja iespējams, valsts teritorijas ieceļošanas vietā (iepriekš minētais spriedums lietā *MRAX*, 60. punkts).

34 Regulas Nr. 539/2001 2. pantā vīza definēta kā kādas dalībvalsts izdota atļauja, kas prasīta, lai ieceļotu sakarā ar uzturēšanos un uz laiku, kas kopā nepārsniedz trīs mēnešus.

35 Saskaņā ar Spānijas tiesisko regulējumu attiecībā uz uzturēšanās atļaujas iegūšanas nosacījumiem Kopienas pilsoņu ģimenes locekļiem, kas nav kādas dalībvalsts pilsoņi, tostarp pasē jāuzrāda uzturēšanās vīza ģimenes apvienošanai.

36 Tātad šiem ģimenes locekļiem jāveic uzturēšanās formalitātes pirms ierašanās Spānijas teritorijā, lai izvairītos no tā, ka tiem tiek atteikta uzturēšanās atļaujas izsniegšana.

37 Turklāt noteikumos, kas reglamentē uzturēšanās atļauju izsniegšanu Kopienas pilsoņu ģimenes locekļiem, kuri paredzēti direktīvās 68/360, 73/148 un 90/365, nav iekļauts tāds vīzas veids, ko pieprasa Spānijas tiesību akti (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 56. punkts).

38 Tādējādi prasība par uzturēšanās vīzu, kas noteikta Spānijas tiesiskajā regulējumā un kas vajadzīga, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, un attiecīgi atteikums izsniegt šādu atļauju trešās valsts pilsonim, kas ir Kopienas pilsoņa ģimenes loceklis, ar pamatojumu, ka tam pēdējās dzīvesvietas Spānijas konsulātā vajadzēja pieprasīt uzturēšanās vīzu, ir pasākums, kas ir pretrunā ar direktīvu 68/360, 73/148 un 90/365 noteikumiem.

39 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijas pirmais izvirzītais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu attiecībā uz Direktīvas 64/221 pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

40 Ar otro iebildumu Komisija norāda, ka saskaņā ar Kopienas uzturēšanās atļauju izsniegšanas sistēmas vispārējo uzbūvi un, it īpaši ņemot vērā Direktīvas

64/221 5. pantu, dalībvalstij jāpieņem lēmums par uzturēšanās atļauju, cik drīz vien iespējams, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc atļaujas pieprasīšanas dienas.

41 Atzīstot, ka Spānijas tiesību akti atbilst Direktīvai 64/221 attiecībā uz paredzētajiem termiņiem uzturēšanās atļauju izsniegšanai, Komisija tomēr pārmet Spānijas Karalistei minētās direktīvas 5. pantā noteiktā termiņa neievērošanu konkrēti Rotes Venturas gadījumā, kura saņēma savu uzturēšanās atļauju tikai pēc desmit mēnešu ilgas procedūras.

42 Spānijas iestādes uzskata, ka Komisija, pamatojoties uz vienu atsevišķu gadījumu, nevar izvirzīt iebildumu pret Spānijas Karalisti, ka tā vispārējā kārtā nav ievērojusi Kopienas tiesisko regulējumu, jo, gaidot uzturēšanās atļaujas izsniegšanu, attiecīgā persona varēja uzturēties šīs dalībvalsts teritorijā.

Tiesas vērtējums

13 Vispirms jāatgādina, ka no direktīvas izrietošais dalībvalstu pienākums sasniegt tajā paredzēto rezultātu, kā arī pienākums saskaņā ar EKL 10. pantu veikt visus vispārīgos un konkrētos pasākumus, lai nodrošinātu šī pienākuma izpildi, ir saistošs visām dalībvalstu iestādēm (1987. gada 8. oktobra spriedums lietā 80/86 *Kolpinghuis Nijmegen*, *Recueil*, 3969. lpp., 12. punkts).

14 Tiesa jau ir lēmusi, ka Komisija var lūgt Tiesu atzīt valsts pienākumu neizpildi, ja konkrētā gadījumā nav sasniegts direktīvā paredzētais rezultāts (2003. gada 10. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-20/01 un 28/01 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3609. lpp., 30. punkts).

45 Jāuzsver, ka saskaņā ar Direktīvas 64/221 5. panta 1. punktu dalībvalstij lēmums izsniegt uzturēšanās atļauju jāpieņem, cik drīz vien iespējams, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc atļaujas pieprasīšanas dienas.

46 Šajā gadījumā ir skaidrs — tas, ka Rote Ventura, trešās valsts pilsone un Kopienas pilsoņa, kurš īsteno brīvas pārvietošanās tiesības, laulātā, saņēma uzturēšanās atļauju tikai pēc desmit mēnešu ilgas procedūras, ir pretrunā ar minētās direktīvas prasībām.

47 Šajā sakarā nav svarīgi, ka pieteikuma iesniedzēja varēja uz laiku uzturēties valsts teritorijā, gaidot lēmumu par uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai atteikumu. Kā norāda ģenerāladvokāte savu secinājumu 63. punktā, jautājums par to, vai termiņa nokavējums ir šķērslis uzturēšanās tiesībām vai kādas darbības veikšanai, nav būtisks.

48 Līdz ar to otrais Komisijas iebildums ir pamatots.

49 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, jāatzīst, ka:

— pareizi netransponējot valsts tiesiskajā kārtībā direktīvas 68/360, 73/148, 90/365 un it īpaši uzliekot par pienākumu trešās valsts pilsoņiem, kas ir ģimenes locekļi

Kopienas pilsonim, kurš īsteno brīvas pārvietošanās tiesības, iepriekš saņemt uzturēšanās vīzu, lai tiem izsniegtu uzturēšanās atļauju, un

— neizsniedzot uzturēšanās atļauju, cik drīz vien iespējams, un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc minētās atļaujas pieprasīšanas dienas, tādējādi pārkāpjot Direktīvas 64/221 noteikumus,

Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar šīm direktīvām.

Par tiesāšanās izdevumiem

50 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Spānijas Karalistei spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) — **pareizi netransponējot valsts tiesību aktos Padomes 1968. gada 15. oktobra Direktīvu 68/360/EEK par ierobežojumu atcelšanu attiecībā**

uz dalībvalstu darba ņēmēju un viņu ģimeņu pārvietošanos un uzturēšanos Kopienā, Padomes 1973. gada 21. maija Direktīvu 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un uzturēšanās Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu un Padomes 1990. gada 28. jūnija Direktīvu 90/365/EEK par tādu darbinieku un pašnodarbinātu personu uzturēšanās tiesībām, kas pārtraukušas profesionālo darbību, un it īpaši uzliekot par pienākumu trešās valsts pilsoņiem, kas ir ģimenes locekļi Kopienas pilsonim, kurš īsteno brīvas pārvietošanās tiesības, iepriekš saņemt uzturēšanās vīzu, lai tiem izsniegtu uzturēšanās atļauju, un

— **neizsniedzot uzturēšanās atļauju, cik drīz vien iespējams, un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc minētās atļaujas pieprasīšanas dienas, tādējādi pārkāpjot Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīvas 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un uzturēšanos, kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību, noteikumus,**

Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar šīm direktīvām;

2) **Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]